

'Een werkelijk mondiale rechtvaardigheid vereist niet alleen dat we over de hele wereld op zoek gaan naar andere leden van onze soort die recht hebben op een fatsoenlijk leven. Maar werkelijk mondiale rechtvaardigheid vereist ook dat we onze aandacht richten op andere levende wezens die over bewustzijn beschikken en met wier levens onze eigen levens onlosmakelijk en op ingewikkelde wijze verstrengeld zijn.' - uit *Een waardig bestaan*

Wij zijn geneigd te denken dat dieren over geen enkele vorm van zelfbewustzijn beschikken, en derhalve slechts middelen zijn ter bevrediging van de behoeften van de mens. De vooraanstaande Amerikaanse filosofe Martha Nussbaum betwist deze stelling: dieren zijn een doel op zich en verdienen respect in de integriteit van hun bestaan. Ze kunnen pijn, angst en genot ervaren en hebben er recht op om niet op een wrede manier behandeld te worden.

Op basis van een filosofische analyse van de morele status van dieren komt Nussbaum tot een pleidooi tegen dierenmishandeling, tegen het gebruik van legbatterijen, tegen het doden van dieren voor de productie van luxegoederen, tegen jacht en sportvissen, en voor het recht van werkende dieren op respectvolle arbeidsomstandigheden.

Martha Nussbaum is hoogleraar recht en ethiek aan de universiteit van Chicago. Zij ontving eredoctoraten van de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht, het Institute of Social Studies in Den Haag en de Universiteit Leuven. In Nederlandse vertaling verschenen *Wat liefde weet*, *Oplevingen van het denken*, *Grensgebieden van het recht* en *De breekbaarheid van het goede*. *Een waardig bestaan* verscheen eerder als hoofdstuk in *Grensgebieden van het recht*.

www.amboanthos.nl

Waardig bestaan, Martha Nussbaum